

S. GYÖRGY ÉDESANYJÁVAL

Gyuri, a fiunk született 1936. január 19-én, férjemnek két nap múlva be kellett bevonulni másfél évre katonának. Ott maradtam a pici babával. Az utcán, ha katonát látott, Gyuri szaladt, hogy papa, papa! Kötelező katonai szolgálat volt. Akkor még a zsidók is katonának mentek. Mikor Tibor bevonult, akkor tervrajzokat készítettem szövéshez. Vettünk egy szövőszéket és otthon szőttem. Úgy gondoltam jobb, ha otthon vagyok. Még mindig az édesapáméknál laktunk. Közben dolgoztam a kommunista mozgalomban. Újpesten dolgoztam és megpróbáltam azt, hogy csak éjjeles vagyok. Reggel elvittem Gyurit az óvodába és délután hazahoztam. Mentem a szakszervezetbe Újpestre, nappal mostam, meg mindenfélét, de sokáig ezt nem lehetett bírni, mert nem aludtam napközben. Az illegalitás két és fél éve alatt nem mertem hazamenni, ...a gyerekekkel úgy találkoztam, hogy taxival elmentem az óvoda elé, fölmentem az emeletre a napközibe, az volt a probléma, hogy az óvoda vezetője már le volt tartóztatva. Popper Évának hívták, egy csodálatos ember volt. Ő is koncentrációs táborban halt meg. Fölrohantam-- a Popper Éva halálra rémült-mondtam: gyorsan a gyereket! Tudta, miről van szó. Szimpatizáns volt. Gyorsan kihozta a Gyurit, fölkaptam, lerohantam vele a lépcsőn, be a taxiba. Először a taxiban ülve csak nézett a gyerek rám: 'Mért vagy szöke? Mért van kifestve a szád?' Szóval stílust változtattam. Másképp néztem ki. Megmondtam a gyerekeknek, hogy miről van szó. Persze ő tudta, hogy keres engem a rendőrség. Magyaráztam neki: -- Tudod, hogy anyu akkor a VI. kerületi Szociáldemokrata Párt nőtítkára volt. Tudod, hogy anyu összegyűjtötte az asszonyokat és meg akartuk akadályozni, hogy háború legyen. És ezért most keresnek... - mondtam neki. 'Azért, akik a háborút csinálják, anyát el akarják láb alól tenni és ezért van az egész.' Amit a gyerek fel tud fogni. Tisztáztunk mindent. Gyurival elmentünk Budára, cukrászdába, együtt voltunk egy darabig, aztán hazavittem, közel laktam. Úgyhogy ő nagyon pontosan tudta, hogy miről van szó.